

**СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ
ІНСТИТУТУ ТЕЛЕКОМУНІКАЦІЙ І ГЛОБАЛЬНОГО
ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ НАУК УКРАЇНИ**

**Стратегія розвитку
Інституту телекомунікацій і глобального інформаційного простору
Національної академії наук України**

Інститут телекомунікацій і глобального інформаційного простору Національної академії наук України є багатопрофільною науковою установою, значна частина наукових досліджень Інституту має міжгалузевий характер і не обмежується тематикою одного відділення НАН України.

Статутом Інституту встановлено основні напрями проведення фундаментальних та прикладних наукових досліджень:

- інформаційно-комунікаційні та знання-орієнтовані технології;
- математичне моделювання та обчислювальні технології;
- екологічна безпека та збалансоване природокористування.

За цими напрямами Інститут виконує фундаментальні та прикладні наукові дослідження за відомчою тематикою НАН України, розробляє нові математичні моделі, методи і обчислювальні технології для розв'язку актуальних задач у різних напрямках практичної діяльності; розробляє нові інформаційно-комунікаційні та знання-орієнтовані технології і впроваджує їх в рамках дослідно-конструкторських, проектних та інших робіт на замовлення державних органів і установ, створює інформаційно-аналітичні та телекомунікаційні системи для потреб держави у сфері національної безпеки і оборони; проводить експедиційні і експериментальні дослідження та комп'ютерне моделювання і прогнозування у сфері екологічної безпеки та збалансованого природокористування.

Значення та актуальність Інституту для національної стратегії в галузі науки

На сьогоднішній день Інститут є постійним партнером і виконавцем важливих науково-містких замовлень і розробок для Ради національної безпеки і оборони України, Міністерства оборони України, Державного космічного агентства України, різних структур Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України. Вагомі практичні результати і впровадження, одержані в Інституті впродовж останніх 5 років, стали можливими завдяки копідкій кадровій роботі і наполегливим теоретичним дослідженням і розробкам, що передували впровадженню. З огляду на те, що переважна більшість замовників робіт Інституту є бюджетними установами, що діють в рамках бюджетного законодавства, а Інститут є неприбутковою установою і не має можливості акумулювати кошти для фінансування пілотних досліджень і розробок, видається необхідним і важливим наявність постійного окремого джерела фінансування Інституту для проведення фундаментальних і пілотних прикладних досліджень, які у подальшому знаходять практичне застосування для потреб держави. Ефективність такого

підходу має практичне підтвердження на прикладі Інституту і має бути закладена в національній стратегії в галузі науки.

Регіональне значення та актуальність Інституту для регіональної стратегії в галузі науки та розвитку регіону

В рамках відомчої тематики НАН України проводить регулярні експедиційні і експериментальні дослідження, комп'ютерне моделювання і прогнозування екологічної ситуації на окремих об'єктах природно-заповідного фонду, рекреаційного призначення, підвищеної екологічної небезпеки та інших в м. Києві, Київській, Харківській, Рівненській, Тернопільській, Волинській, Хмельницькій, Івано-Франківській, Закарпатській, Сумській областях тощо. При цьому використовується обладнання, математичні моделі, обчислювальні і інформаційні технології, які є результатом багаторічної праці науковців Інституту і відсутні на місцевому рівні. Результати досліджень, висновки і рекомендації надаються для ознайомлення і використання в роботі керівництву згаданих об'єктів, профільним підрозділам місцевих державних адміністрацій тощо. Враховуючи загальнодержавні і загальносвітові тенденції ускладнення екологічної ситуації, ці роботи потребують подальшого продовження і навіть розширення. Проте, ні керівництво згаданих об'єктів, ні місцеві державні адміністрації зазвичай не мають вільних коштів для фінансування наукових досліджень. Тому питання окремого фінансування зазначених робіт і досліджень продовжує залишатись актуальним.

Сильні та слабкі сторони інституту

Сильними своїми сторонами Інститут вважає поєднання в рамках однієї установи кількох суттєво різних напрямків наукових досліджень і фахівців вищої кваліфікації у різних галузях науки, що дозволяє успішно виконувати комплексні роботи і міжгалузеві дослідження. Всі прикладні розробки і навіть фундаментальні результати Інститут прагне доводити до практичних результатів: нових технологій, інформаційних баз даних і знань, програмних засобів, АРМів і програмно-технічних комплексів, проектною і технічною документації, патентів, дослідних зразків і установок. Інститут має активну Раду молодих вчених, аспірантуру і докторантуру, спецраду із захисту кандидатських і докторських дисертацій, добре відлагоджену систему підготовки кадрів вищої кваліфікації і, як наслідок, один із найбільш молодих і кваліфікованих наукових колективів в НАН України. Інститут має спеціальний дозвіл на провадження діяльності, пов'язаної з державною таємницею, напрацьовані робочі контакти з державними замовниками, досвід виконання робіт для потреб безпеки і оборони України, фахівців суміжних

спеціальностей, необхідних для виконання таких робіт (інженерів, проектувальників, економістів, програмістів, фахівців із захисту інформації тощо).

До слабких сторін Інституту можна віднести дещо застарілий парк комп'ютерної і телекомунікаційної техніки та загальносистемного і офісного програмного забезпечення, що ускладнює виконання практично всіх видів робіт, а також незадовільний стан інженерно-лабораторного корпусу, що ускладнює розвиток лабораторної бази Інституту.

Аналіз можливих загроз щодо реалізації передбачених заходів з вдосконалення та розвитку діяльності Інституту

Можливі внутрішні і зовнішні загрози

- Втрати наукового колективу через недостатню оплату праці, невідповідність рівня оплати праці окремих працівників реальним результатам їх роботи, через неналежні умови праці;
- Зменшення фінансування чи радикальні зміни порядку фінансування наукових установ;
- Законодавчо-нормативні рішення, спрямовані на погіршення матеріального стану наукових установ, позбавлення їх наявних пільг і преференцій.

Напрями і необхідні заходи для подолання можливих внутрішніх загроз

Постійний контроль адміністрації і профкому Інституту за відповідністю загального рівня оплати праці рівню споживчих цін, за умовами праці, використання всіх можливих механізмів для підвищення рівня оплати праці та диференціації оплати в залежності від реальних результатів роботи.

Необхідні зовнішні умови і заходи для подолання зовнішніх загроз.

- Припинення збройних конфліктів, відновлення територіальної цілісності і загальний розвиток економіки України;
- Активна роз'яснювальна робота серед населення і владних структур щодо необхідності державної підтримки науки;
- Еволюційне вдосконалення системи управління і фінансування науки, стимулювання пріоритетних напрямків розвитку науки, розширення міжнародного співробітництва.

Стратегічне планування діяльності Інституту на наступні декілька років – потенціал розвитку науково-дослідної сфери і пріоритети

Середньострокові (3-5 років) плани наукових досліджень Інституту за базовою відомчою тематикою будуються відповідно до основних статутних напрямків наукових досліджень, як розвиток раніше напрацьованих результатів з врахуванням їх актуальності для науки і економіки. Також Інституту моніторить цільову відомчу тематику, активно бере участь в її плануванні і виконанні. При плануванні акцент робиться на здійсненні фундаментальних досліджень і пілотних розробок, які мають перспективу подальшого впровадження в державному секторі економіки, але не можуть бути профінансовані безпосередніми замовниками прикладних розробок.

Планування наукових досліджень і розробок за договірною тематикою здійснюється шляхом проведення консультацій з замовниками щодо формування їх перспективних середньострокових планів з метою підтримки постійних договірних стосунків та максимально можливого використання напрацьованих в Інституті результатів.

Відповідно до середньострокових планів роботи реорганізується структура підрозділів Інституту, оновлюється кадровий склад, модернізується матеріально-технічна база (в межах можливого). Так було оптимізовано наукові відділи Інституту шляхом скорочення їх кількості, перерозподілу і підсилення наукового складу відділів, розширення високоактуальної тематики та скорочення малоактуальної. Було утворено режимно-секретний відділ, групи проектувальників і розробників технічної документації, щоб задовольнити потреби сектору безпеки і оборони держави в науково-містких прикладних розробках.

Стратегічні плани Інституту

Стратегія розвитку Інституту має чітке спрямування на забезпечення сталого функціонування Інституту, а також постійного підвищення якості досліджень, рівня оприлюднення їх результатів та успішного впровадження в практику прикладних розробок.

Загальна стратегія розвитку на короткостроковий період полягає в підвищенні кваліфікації і спроможностей трудового колективу Інституту, розширенні відомчої і договірної тематики, розвитку матеріально-технічної бази Інституту.

Основні напрями і заходи з вдосконалення та розвитку діяльності Установи.

- підвищення кваліфікації науковців за рахунок сприяння в наукових публікаціях, захисті дисертацій, участі в конференціях і інших наукових заходах, розвитку міжнародного наукового співробітництва;

- поліпшення оплати праці співробітників за рахунок додатково залучених коштів;
- часткове омолодження наукового колективу за рахунок притоку випускників вузів, аспірантів, перспективних науковців з інших установ;
- часткове оновлення наукової тематики (в межах чинних напрямів наукових досліджень) за рахунок поступового закриття тематики за відомчим замовленням, що втратила актуальність та відкриття нових актуальних тем;
- розвиток спеціальної тематики в інтересах безпеки і оборони;
- поліпшення умов праці та зміцнення матеріально-технічної бази за рахунок коштів спеціального та загального (за можливості) фондів державного бюджету.